

Kom
verder

A photograph of two young girls with blonde hair, smiling and looking down at a desk. They appear to be engaged in a drawing or coloring activity. The girl on the left is wearing a purple sweater and has a small blue star-shaped earring. The girl on the right is wearing a pink shirt. They are holding markers and looking at a piece of paper on the desk. The background is slightly blurred, showing other people in a classroom or workshop setting.

Nascholingen Saxion Expertisecentrum Het Jonge Kind 2019-2020

Academie Pedagogiek & Onderwijs
Lezingen en nascholingen Expertisecentrum Het Jonge Kind
Post-hbo-opleiding

Saxion Expertisecentrum Het Jonge Kind 2019-2020

Saxion Expertisecentrum Het Jonge Kind wil als opleidingspartner samen met het regionale werkveld de voorschoolse educatie en het onderwijs aan jonge kinderen versterken en optimaliseren. Het werken vanuit brede ontwikkelingsperspectieven biedt optimale kansen waardoor alle kinderen een goede en rijke basis kunnen ontwikkelen voor hun verdere leven.

We doen dit door (wetenschappelijke) kennis, expertise en goede praktijken met elkaar te verbinden, waarbij het leren van en met elkaar een belangrijk uitgangspunt vormt. Het lectoraat gedrag- en leerproblemen van dr. Cathy van Tuijl is verbonden aan Expertisecentrum Het Jonge Kind.

In het Expertisecentrum werken docenten van het team jonge kind van de pabo, een groep leerkrachten jonge kind en experts uit het werkveld met elkaar samen om actuele en interessante onderwerpen en ontwikkelingen samen te vertalen naar het werkveld en de opleiding. In het nieuwe schooljaar vormt deze groep samen een Professionele Leergemeenschap in het netwerk Lerende Leraren.

De kwaliteit van de wisselwerking tussen kind en omgeving is doorslaggevend voor een positieve ontwikkelingsuitkomst. Pedagogisch medewerkers en leerkrachten spelen hierin een cruciale rol. Hun betrokkenheid, de kwaliteit van het pedagogisch en educatief handelen en kennis over de ontwikkeling van jonge kinderen zijn essentieel voor de kwaliteit.

Graag ondersteunen wij pedagogisch medewerkers, leerkrachten jonge kind, scholen/kinderopvangorganisaties/IKC's en besturen in de ontwikkeling van hun visie, expertise en goede praktijken. Dit doen wij door op verschillende manieren scholings- en professionaliseringsactiviteiten aan te bieden, aansluitend bij de wensen en behoeften van leerkrachten en/of organisaties.

Al onze scholings- en professionaliseringsactiviteiten kunnen ook incompany uitgevoerd worden, waarbij in gezamenlijkheid doelen, inhoud, inzet van expertise en werkwijze worden afgestemd en uitgevoerd. Uiteraard kunt u ook een beroep op ons doen om specifieke scholingsvragen vanuit een bestuur/school vorm te geven.

1. Lezingen

Kosten per lezing: € 50 per deelnemer

Minimum aantal deelnemers: 15

Opgave uiterlijk 4 weken voor de bijeenkomst

LEZING: POSITIEF EDUCATIEF PROGRAMMA (PEP)

Enschede: woensdag 25 september, van 15.30 uur tot 17.00 uur.

Door Marjolein Prenger en Jochem Goldberg

Marjolein en Jochem, beiden werkzaam op de UT, hebben PEP ontwikkeld. Een aantal scholen in onze regio werkt met dit programma. Het is een benadering waarin fundamenteel wordt gekozen voor een rijke pedagogische basis in onderwijs. Het is geen nieuwe of vaste methode, maar kijken naar wat kinderen op dat moment nodig hebben om vanuit welbevinden en betrokkenheid te kunnen ontwikkelen en leren. Wat maakt lesgeven voor jou de moeite waard, wat wil je jouw leerlingen meegeven, waar krijg je als leerkracht energie van en waar krijgen jouw leerlingen energie van? Dit zijn vragen die passen bij positieve educatie, oftewel positieve psychologie in het onderwijs.

Marjolein en Jochem delen de ervaringen die zij hebben met scholen en vertellen over de theoretische achtergronden van PEP. Het laat je met een frisse blik kijken naar mogelijkheden die er zijn en kansen die je kunt benutten om met plezier en vanuit betrokkenheid je onderwijs vorm te geven.

Meer info: www.positieve-educatie.nl

LEZING: GEDRAG IN DE ONDERBOUW

Deventer: woensdag 27 november, van 15.30 uur tot 17.00 uur

Door Bart van Campen

Bart kan levendig en boeiend vertellen over ontwikkeling en gedrag van kinderen. In deze lezing gaat hij in op het belang van een sociaal interactieve speel-/leeromgeving voor de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van jonge kinderen in relatie tot zelfstandigheid, gevoel van eigenwaarde en het gevoel van kunnen leren. Zijn lezingen zijn doordrenkt met anekdotes en vele praktische tips en handvatten voor het omgaan met kinderen in de groep.

LEZING: CULTURELE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Enschede: 4 maart, van 15.30 uur tot 17.00 uur

Door Cathy van Tuijl

In deze lezing gaat lector Cathy van Tuijl in op de achtergronden van opgroeien en ontwikkelen in een cultureel diverse (school) omgeving. Wat betekent dit voor de ontwikkeling van kinderen, wat zijn hierin specifieke ontwikkelingsbehoeften, wat is van belang in de communicatie met ouders en wat betekent dit voor je rol als leerkracht?

Leerkrachten die geïnteresseerd zijn in uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek op dit terrein en willen reflecteren op hun eigen rol en de rol van de school om optimale ontwikkelingskansen te creëren voor alle kinderen zijn van harte uitgenodigd!

2. Jonge Kind Specialist: opleiding en leernetwerk

POST-HBO-OPLEIDING JONGE KIND SPECIALIST

Een praktijkgerichte opleiding met een gefundeerde theoretische onderbouwing voor startende en ervaren leerkrachten. Je leert een beargumenteerd onderwijsaanbod voor het jonge kind te ontwikkelen en vorm te geven in de praktijk. Je doet dit vanuit een onderbouwde visie met betrekking tot de ontwikkeling en het leren van het jonge kind. Na deze opleiding ken je de leerlijnen en weet je hoe de ontwikkeling van het jonge kind te observeren en te registreren is. Op grond van signalering ben je in staat om een beredeneerd onderwijsaanbod samen te stellen, uitgaande van de specifieke pedagogisch-didactische aanpak van het jonge kind. Door het opzetten van een lerend netwerk ben je in staat om met jouw onderbouwteam het leren vanuit spel binnen je school te realiseren. De opleiding gaat door bij deelname van minimaal 10 deelnemers.

Ben je nieuwsgierig naar de inhoud, organisatie en de kosten ga dan naar: www.saxion.nl/apo en kies bij 'Onderwijs en professionalisering' voor Expertisecentrum Het Jonge Kind.

LEERNETWERK JONGE KIND SPECIALIST

Als je de post-hbo-opleiding Jonge Kind Specialist hebt afgerond en betrokken wilt blijven bij actuele onderwerpen en ontwikkelingen met betrekking tot het onderwijs aan jonge kinderen, dan kun je deelnemen aan ons Leernetwerk. Tijdens de bijeenkomsten van het netwerk gaan we gericht aan de slag met onderwerpen uit de praktijk. Je hebt mede invloed op de onderwerpen om het spelend leren voor het jonge kind nog verder te vorm geven. De bijeenkomsten krijgen vorm d.m.v. masterclass/inspirerende lezing door een expert over een actueel thema. Daarna is er een gesprek met elkaar over de verbinding met de eigen praktijk.

De bijeenkomsten vinden plaats op 4 woensdagmiddagen van 15.00 uur tot 17.30 uur, afwisselend in Enschede en Deventer.

Data:

Enschede : 6 november
Deventer : 5 februari
Enschede : 15 april
Deventer : 27 mei

Kosten: €50,00 (per masterclass/lezing, inclusief koffie/thee)
Minimaal aantal deelnemers: 12.
Opgave: uiterlijk 4 weken voor de bijeenkomst.

3. Scholingen voor leerkrachten jonge kind groep 1-3

De bijeenkomsten starten vanuit de eigen praktijksituatie en leervragen. We onderzoeken de eigen praktijk m.b.v. theorie en uitwisseling van persoonlijke ervaringen, we geven en zoeken inspirerende voorbeelden en maken een ontwerp voor de eigen praktijk. Het doel is dat je als leerkracht in staat bent om je eigen praktijk vanuit verschillende perspectieven (brede ontwikkeling van het kind, doelen en leerlijnen van jonge kinderen, inrichten speel-/leeromgeving en je eigen handelen) te onderzoeken, te verdiepen en te verrijken. Het leren van en met elkaar is een belangrijk uitgangspunt.

De scholingen worden afgesloten met een korte presentatie/pitch van de eigen praktijk en de uitreiking van een certificaat.

Indien gewenst is consultatie op de eigen werkplek mogelijk. Hiervoor worden extra kosten berekend.

LEREN DOOR SPELEN IN EEN RIJKE LEEROMGEVING

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en onderzoekend en in de interactie met hun omgeving leren zij betekenis te geven aan de fysieke, sociale en symbolische wereld om hen heen. Vanuit de kennis over de ontwikkeling van het brein weten we dat spel de basis vormt voor welbevinden en betrokkenheid in ontwikkeling en leren. In deze scholing gaan we, vanuit de eigen praktijk, aan het werk om het spelend leren en de inrichting van de hoeken in de eigen speel- en leeromgeving te verrijken en te verdiepen vanuit verschillende ontwikkelingsdomeinen. Daarbij is er specifieke aandacht voor de spelbegeleiding en de interactievaardigheden van de leerkracht.

INHOUD:

- Welbevinden en betrokkenheid als basis voor ontwikkeling
- Spelontwikkeling en spelbegeleiding in hoeken
- Ontwikkeling van executieve functies in spel
- Pedagogische en educatieve interactievaardigheden in spel
- Taal- en rekendoelen in spel en in de hoeken; denkontwikkeling stimuleren d.m.v. vragen
- Onderzoekend en ontdekkend spelen en leren in hoeken m.b.v. diverse materialen
- Spel in de buitenomgeving

Data locatie Enschede:

Dinsdag 1-10, 29-10, 19-11 en 03-12 van 16.00 uur tot 19.00 uur

Data locatie Deventer:

Donderdag 16-01, 13-02, 19-03 en 16-04 van 16.00 uur tot 19.00 uur

Kosten: € 525,-, incl. soep en broodjes.

Minimaal aantal deelnemers: 9

SPELEND LEREN IN GROEP 3

In deze scholing richten we ons op de verrijking van het onderwijsaanbod in groep 3 m.b.v. het inzetten van spelend, onderzoekend en bewegend leren in de speel-leeromgeving. De doelen, leerlijnen en de gebruikte methode van groep 3 vormen de basis voor het ontwikkelen van een betekenisvol, thematisch en verrijkend aanbod, waarbij er gewerkt wordt vanuit de (brede) ontwikkelingsperspectieven van het kind en de 21ste-eeuwse vaardigheden. Daarbij is er aandacht voor de organisatie, de rol van de leerkracht hierin en praktische tips.

INHOUD:

- De ontwikkeling van het jonge kind in groep 3 en spel als leercontext
- Goede thema's kiezen, spelactiviteiten ontwikkelen en hoeken inrichten
- Werken met hoeken en activiteiten in circuitvorm en het begeleiden hiervan.
- Taal- en rekendoelen in spel en hoeken/circuit
- Onderzoekend en ontdekkend spelen en leren met verschillende materialen
- Bewegend leren bij taal en rekenen in groep 3

Data locatie Enschede

Maandagen: 7-10, 11-11, 02-12, 27-01 en 9-3
Van 16.00 uur tot 19.00 uur

Data locatie Deventer

Woensdag: 29-01, 4-3, 25-03, 15-04 en 13-05
Van 16.00 uur tot 19.00 uur

Kosten: € 595,- incl. soep en broodjes

Minimaal aantal deelnemers: 9

BEWEGEN ALS MOTOR VOOR ONTWIKKELING EN LEREN IN GROEP 1-3

In de breinontwikkeling van jonge kinderen zien we dat de verschillende ontwikkelingsgebieden nauw met elkaar verweven zijn en zich in samenhang met elkaar ontwikkelen. De motorische, sociaal-emotionele en taal-/denk ontwikkeling worden daarbij primair aangestuurd door beweging. In deze scholing richten we ons op het belang van beweging voor ontwikkeling en leren en hoe je bewegen kunt inzetten als middel bij het leerproces van kinderen.

INHOUD:

- De relatie tussen motoriek, ontwikkeling en leren
- De ontwikkeling van de grote en kleine motoriek
- De relatie tussen breinontwikkeling en bewegen
- De rol van bewegen bij de ontwikkeling van executieve functies
- Bewegend leren in de praktijk

Data locatie Enschede:

Dinsdagen: 1-10, 15-10, 5-11 en 26-11
Van 16.00 uur tot 19.00 uur

Data locatie Deventer:

Dinsdagen 7-1 en 4-2, en maandagen 2-3 en 23-3
Van 16.00 uur tot 19.00 uur

Kosten: € 525,-, incl. soep en broodjes

Minimaal aantal deelnemers: 9

JONGE KIND EN PASSEND ONDERWIJS

Kwaliteitsvolle, educatieve interacties en een rijk, gevarieerd aanbod van ontluikende taal- en gecijferde activiteiten, spelbevordering en aandacht voor de ontwikkeling van zelfregulatie/executieve functies dragen allemaal bij aan positieve kinduitkomsten. Met name bij kinderen uit achterstandssituaties en/of specifieke ontwikkelingsbehoeften is de kwaliteit van educatie en onderwijs in de eerste levensjaren van groot belang. Vanuit de wetenschap is er veel kennis over wat ertoe doet in het bieden van kansen voor deze kinderen. In de scholing richten we ons op de praktijk van alledag en verdiepen we ons in het bieden van kansrijke perspectieven voor positieve kinduitkomsten. Verschillende experts (Jarabee, expert jonge risicokinderen) leveren een bijdrage aan deze scholing.

Een kind-/groepsconsultatie is sterk aan te bevelen gedurende deze scholing

INHOUD:

- Inzicht in onderwijsachterstand en risicovolle ontwikkeling en gevolgen voor breinontwikkeling
- Welbevinden en betrokkenheid als pedagogische basis voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften
- Executieve functies en gedragse/emotieregulering in de groep
- Betekenisvol en rijk educatief aanbod in taal en rekenen voor jonge kinderen met specifieke ontwikkelingsbehoeften
- Pedagogische en educatieve interactievaardigheden van leerkrachten
- Ouderbetrokkenheid en professionele ondersteuning in gezinnen met opvoedingsvragen
- Inzet van specifieke expertise en ambulante hulp in de groep.

Data locatie Enschede: maandag 03-02, 02-03, 06-04, 18-05

Van 16.00 uur tot 19.00 uur

Kosten: € 525,-, incl. soep en broodjes

Minimaal aantal deelnemers: 10

ONTWIKKELING VAN CREATIVITEIT MET JONGE KINDEREN

Jonge kinderen zijn van nature onderzoekend en nieuwsgierig. Zij ontdekken de wereld met al hun zintuigen en geven vorm aan hun ervaringen en belevenissen. Ze zijn erg creatief en bedenken oplossingen die wij nog niet bedacht hadden. Die creativiteit hebben we nu en in de toekomst nodig. Hoe kunnen we in ons onderwijs de fantasie en verbeeldingskracht van jonge kinderen prikkelen en ondersteunen. In deze scholing gaan we vanuit verschillende invalshoeken hiermee aan het werk. Door kunstzinnig werken, expressie en onderzoekend en ontdekkend spelen hierin met elkaar te verbinden ontstaan er vele mogelijkheden om binnen je thema's de speel/leer omgeving te verrijken door echt ruimte te maken voor een veelzijdige creatieve ontwikkeling.

Locatie Deventer of Enschede

Data: donderdag 5-3, 2-4 en 14-5
Van 16.00 uur tot 19.00 uur

Kosten: € 425,-, incl. soep en broodjes

Minimaal aantal deelnemers: 9

4. Scholing voor Pedagogisch Medewerkers

Explorerend spel en ruimte bieden voor spel in de groep!

Jonge kinderen in de kinderopvang en in de peuterspeelzaal zijn voortdurend bezig om hun omgeving te verkennen en gaan graag op onderzoek uit. In beweging en spel kunnen zij m.b.v. al hun zintuigen zich ontwikkelen en daarbij de wereld leren kennen. Explorerend spel speelt hierbij een sleutelrol.

In deze scholing gaan we samen, vanuit de praktijk, onderzoeken en bespreken hoe we het explorerende spel en het gebruik van de ruimte kunnen inzetten voor de brede ontwikkeling van het jonge kind in de kinderopvang en peuterspeelzaal. We richten ons op de inrichting van een rijke omgeving en de relatie- en interactievaardigheden van de professionals, waarmee een optimale ondersteuning gegeven kan worden aan brede ontwikkeling van jonge kinderen.

5. Scholingen voor IKC

INTERN BEGELEIDER IN IKC IN VOOR – EN/OF VROEGSCHOOL (0-7 JAAR)

Deze zesdaagse scholing wordt incompany uitgevoerd voor gemeenten en/of besturen van kinderopvang en/of po.

Een positieve ontwikkeling in de eerste zeven jaren van kinderen is cruciaal voor hun verdere ontwikkeling. Binnen een IKC zijn er mooie kansen om een doorgaande lijn te realiseren in voor-en vroegschool en optimale ontwikkelingskansen voor jonge kinderen te realiseren. Deze scholing is bedoeld voor intern begeleiders in voor-en/of vroegschool en geeft handen en voeten aan het optimaliseren van de pedagogische en educatieve kwaliteit in de voor-en vroegschool, met specifieke aandacht voor de ondersteuningsstructuur en de samenwerking tussen betrokken professionals hierin. Het versterken van de pedagogische en educatieve kwaliteit in de praktijk van alledag vormt een belangrijke pijler. In de scholing richten we ons op het versterken van de rol en de coachende functie van de intern begeleider in de voor-en vroegschool. Hij of zij vormt de spin in het web in het oplossingsgericht werken aan de kwaliteit en een passende ondersteuningsstructuur, waarin nabijheid en het bieden van concrete en directe ondersteuning belangrijk zijn. We gaan op basis van evidenced based theorie en praktijk handen en voeten geven aan het concretiseren van een optimale ondersteuningsstructuur in de eigen organisatie. Het gaat hierbij om kennis hebben van wat ertoe doet, het beïnvloeden van een attitude voor sensitief en responsief handelen van alle betrokkenen, het coachend werken met collega's en het kunnen nemen van een regierol in de eigen organisatie.

De ochtendsessies zijn gericht op kennisdeling in relatie tot de eigen praktijk en in de middag wordt er, in leerteams, gewerkt aan de ondersteuningsstructuur in de eigen organisatie en de ontwikkeling van de eigen rol.

INHOUD:

- De (brein) ontwikkeling van het jonge kind in relatie tot beweging en (explorerend) spel
- Welbevinden en betrokkenheid als basis voor de ontwikkeling van het jonge kind
- De inrichting van een aantrekkelijke speelomgeving voor explorerend en ontdekkend spel
- De sociale en emotionele ontwikkeling in spel
- Het stimuleren van de taalontwikkeling in explorerend spel
- De relatie en (educatieve) interactievaardigheden van de pedagogisch medewerker in spel.

Data:

Locatie Enschede: dinsdag 08-10, 05-11, 10-12

Locatie Deventer: woensdag 08-01, 12-02, 13-03

Van 19.00 uur tot 21.30 uur

Kosten: € 395,--

Minimaal aantal deelnemers: 9

Het programma wordt in afstemming met de organisatie vorm gegeven. Neem voor meer informatie contact op met Gerdie Deterd, g.m.t.deterdoudeweme@saxion.nl, tel. 0681901976.

LEIDINGGEVEN AAN EEN IKC VOOR COLLEGE VAN LEIDINGGEVENDEN

Deze opleiding is speciaal voor leidinggevenden van een IKC. In vijf scholingsdagen wordt er gewerkt aan een richtinggevend visie- en beleidsdocument dat de basis gaat vormen voor de gezamenlijke verdere ontwikkeling van het IKC.

De ochtend is bestemd voor het inhoudelijke gedeelte: het delen van kennis en theorie. 's Middags werken we aan het toepassen van de opgedane kennis voor het eigen IKC. Het beleidsplan tot stand komt bevat de volgende onderdelen:

- Missie/visie en kindbelofte
- Concept en visie op leren
- Ouderbetrokkenheid
- Leiderschap in het IKC
- Communicatie intern en extern

Enschede

M.H. Tromplaan 28
7513 AB Enschede
Postbus 70.000
7500 KB Enschede
Tel. 088 - 019 8888

Deventer

Handelskade 75
7417 DH Deventer
Postbus 70.000
7500 KB Enschede
Tel. 088 - 019 8888

Apeldoorn

Spoorstraat 29
7311 PE Apeldoorn
Postbus 70.000
7500 KB Enschede
Tel. 088 - 019 8888

Informatie

Inhoudelijke informatie:

Gerdie Deterd Ouwe Weme
docent /onderzoeker
g.m.t.deterdoudeweme@saxion.nl

Algemene informatie:

Monique ter Bogt
projectcoördinator Bureau Professionalisering
m.m.e.terbogt@saxion.nl
088 019 5280

Voor aanmelden ga naar saxion.nl/apo